

VERSLAG NAAR AANLEIDING VAN ONDERZOEK

ISK Het Hooghuis Oss

Plaats: Oss
BRIN-nummer: 19XH|04
Onderzoek uitgevoerd op: 22 juni 2017
Conceptrapport verzonden op: 17 juli 2017
Brief vastgesteld te Utrecht op: 3 oktober 2017

Reproductie van deze brief zonder toestemming van de inspectie of de school/instelling vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft besloten in de periode van 2014 – 2017 de afdelingen Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) te bezoeken. Dit zijn themaonderzoeken conform de Wet Onderwijstoezicht (WOT) artikel 15.

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 22 juni 2017 dit themaonderzoek uitgevoerd op de ISK van Het Hooghuis in Oss om zich een beeld te vormen over de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling en over de naleving van wet- en regelgeving.

Op het moment van bezoek had de school rond de 90 leerlingen verdeeld over zes klassen. De school maakt een indeling van klassen voor zover mogelijk in overeenstemming met de taalvaardigheden.

Tijdens dit onderzoek hebben wij ons een beeld gevormd over de kwaliteit van het onderwijs op de ISK. In dit rapport treft u het oordeel van de inspectie over de waargenomen kwaliteit.

Onderzoeksofzet

De inspectie baseert haar kwaliteitsoordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een selectie van kwaliteitsindicatoren uit het toezichtkader voortgezet onderwijs 2013.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met de directie, leraren/mentoren, functionaris leerlingbegeleiding.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin bevindingen van de inspectie worden toegelicht en de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE

Een bezoek zoals wij op ISK Het Hooghuis hebben uitgevoerd, leidt tot een oordeel over de kwaliteit en de naleving. Onze conclusie is als volgt:

Op basis van het bezoek stellen wij vast dat de kwaliteit van het onderwijsproces op de afdeling ISK van Het Hooghuis in Oss een positief beeld laat zien.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek. Daarna volgt het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan.

3.1 Algemeen beeld

De afdeling ISK van Het Hooghuis in Oss heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een aansprekende onderwijsvoorziening voor een bijzondere groep leerlingen met een veelzijdige en soms complexe onderwijsvraag.

De afdeling is gestart in februari 2016 en is in korte tijd gegroeid van ongeveer 10 leerlingen tot bijna 100 leerlingen.

In die korte periode is veel ontwikkeld. Daarbij zijn niet altijd alle keuzes positief uitgevallen. Maar de afdeling heeft blijk gegeven van een professionele openheid en een groot leervermogen.

De leerlingen krijgen een gevarieerd onderwijsaanbod dat waar mogelijk is afgestemd op hun behoeften en mogelijkheden. Zij worden goed gevolgd in hun ontwikkeling en voorbereid op vervolgonderwijs binnen of buiten Het Hooghuis. Hoe succesvol hun overstap is kan op dit moment nog niet worden vastgesteld.

We hebben grote waardering voor de keuze die de school heeft gemaakt - samen met een andere EOA in de regio - voor een taakverdeling naar leeftijdscategorie, waarbij het Hooghuis zich vooral richt op de categorie 12-15 jarigen.

3.2 Kwaliteit van het onderwijs

Resultaten

De resultaten van de ISK van Het Hooghuis laten zich nog niet beoordelen. Pas deze zomer zullen de eerste leerlingen uitstromen naar vervolgonderwijs.

De school heeft overzichten opgesteld van de verwachte uitstroomniveaus van de leerlingen. Het valt op dat die in gunstige zin afsteken ten opzichte van vergelijkbare onderwijsvoorzieningen elders in het land, met veel meer leerlingen die voorbereid worden op een vmbo-gt of een mbo-vervolgopleiding.

Aanbod

De afdeling zorgt voor een passend onderwijsaanbod.

Vanzelfsprekend staat daarin het aanleren van de Nederlandse taal centraal, maar ongeveer de helft van de lestijd wordt besteed aan andere onderwerpen. Ons is opgevallen het aanbod in het vak muziek. We konden zien hoe belangrijk het is dat deze groep leerlingen ook de kans krijgen hun talenten op dit gebied te ontwikkelen en mede daardoor de mogelijkheid krijgen zich even te richten op vaardigheden waar zij geen achterstand hebben op hun Nederlandse leeftijdsgenoten. Hetzelfde geldt voor de tijd die wordt ingeruimd voor vakken als wiskunde of 'natuur en gezondheid'.

Binnen het vak Nederlands wordt gebruik gemaakt van een methode die ook elders wordt ingezet voor deze leerlingencategorie. Pogingen om dit aan te vullen met andere, deels zelfontwikkelde materialen juichen wij toe. Soms verdienen deze materialen extra aandacht in de vormgeving.

Bij Rekenen is gekozen voor een methode die niet specifiek voor deze categorie leerlingen is ontwikkeld. Dat kan een verstandige keuze zijn, maar vereist wel extra alertheid op de in de methode gebruikte terminologie. Zeker als leerlingen sterk individueel bezig zijn is niet altijd mogelijk daar de tijd voor vrij te maken.

De inbedding van de afdeling binnen de school maakt het mogelijk leerlingen op onderdelen mee te laten draaien met 'reguliere' onderwijsgroepen. Daarmee zorgt de school voor een optimalisering in aansluiting van het aanbod op de behoeften. Opvallend tijdens ons bezoek was een les waarbij Nederlandse- en ISK leerlingen gezamenlijk praten over gemeenschappelijk kenmerken die zij delen.

Een aandachtspunt vormt de groep leerlingen die zelf hun toekomstperspectief niet in Nederland situeren. Deze leerlingen hebben – anders dan de meeste andere leerlingen – een gebrekkige motivatie bij het vak Nederlands, maar mogelijk wel een hoge motivatie voor andere vakken. Bij de groepssamenstelling en bij het contact met de ouders kan dit punt bijzondere aandacht krijgen.

Didactisch handelen

Het didactisch handelen is adequaat.

Docenten tonen een grote betrokkenheid bij de leerlingen en proberen mede aan de hand van toetsresultaten het aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de mogelijkheden van de leerlingen. Dit wordt onder andere met de inzet van onderwijsassistenten gefaciliteerd.

Juist omdat veel van de leerlingen in hun dagelijkse omstandigheden geconfronteerd worden met vragen en onzekerheden, is het van groot belang rust te creëren in de lessen. In een enkel geval leidt de compassie met de leerlingen en de noodzaak te zorgen voor een rustig werkklimaat wel eens tot spanning in de aanpak van de individuele docent.

Zicht op ontwikkeling

De school zet de noodzakelijke stappen om steeds een goed inzicht te krijgen en te houden in de ontwikkeling van de leerlingen.

Voor een groot deel van de leerlingen is dit een complexe opgave. Bij binnenkomst is vaak niet of nauwelijks een beginniveau vast te stellen. Na de formele toelating volgt daarom een fase van 'verlengde intake' die erop is gericht na 6 weken wel een goede inschatting van niveau en mogelijkheden te maken. Vervolgens worden met regelmaat genormeerde toetsen ingezet om de ontwikkeling in beeld te brengen. Steeds weer stelt de school aan de hand van de toetsen vast wat een reële verwachting is met betrekking tot het uitstroomniveau.

In de systematiek die de school hanteert is daarbij de beslissing genomen een nieuw doorstroomformulier te ontwikkelen. Wij onderschrijven de wenselijkheid daarvan. De eerder gebruikte begeleidingsrapporten waren niet in alle opzichten even doelgericht.

Zoals gezegd is de bepaling van het beginniveau geen gemakkelijke opgave. Met de verlengde intake wordt dit probleem in de regel goed opgevangen. Toch blijft er een categorie leerlingen over die mede door hun beperkte taalvaardigheid moeilijk op hun mogelijkheden zijn te waarderen, zeker omdat voorkennis over sociaal-emotionele en psychische problemen veel minder is dan bij andere leerlingen. De behoefte van de school die daarbij ontstaat naar zorgvuldige diagnostiek wordt nu nog niet altijd ingelost. Op dit punt zal de school – in samenwerking met andere EOA's – de mogelijkheden nog verder moeten verkennen. Het is van groot belang dat daarbij ook de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hun verantwoordelijkheid op zich nemen.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg functioneert adequaat.

De ISK is anderhalf jaar geleden gestart. In deze ontwikkelingsfase is er behoefte aan een grote flexibiliteit en openheid. Geformaliseerde systemen zijn daarbij van minder belang.

Wij constateren dat de school de afgelopen periode een grote flexibiliteit en zelfkritisch vermogen van de dag heeft gelegd.

Dat kan op verschillende wijze worden geïllustreerd. Zo heeft de school op een bepaald moment de keuze gemaakt om twee van de zes groepen te huisvesten op een andere locatie. De wijze waarop die keuze werd uitgewerkt bleek niet optimaal, omdat niet voorzien was in een voldoende uitwisseling van deskundigheid. De school heeft dat bijzonder snel vastgesteld en de noodzakelijke aanpassingen doorgevoerd.

Een tweede illustratie vormt het document "Toekomst van ISK in Het Hooghuis". In dit document analyseert de school zorgvuldig hoe succesvol zij in de afgelopen periode heeft geopereerd. Dit mondt uit in een heldere Sterkte - Zwakte analyse en een daarop gebaseerd pakket aan verbetermaatregelen. De beknoptheid en directheid van dit document zijn ons inziens een bewijs voor een gedegen aansturing van de toekomstige ontwikkeling.

3.3 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten						
		1	2	3	4	5
1.1	De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.					x
Kwaliteitsaspect 2. Sociale opbrengsten						
De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau						
2.1	De sociale opbrengsten zijn van voldoende niveau.			X		
Onderwijstijd						
		1	2	3	4	
4.3	De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			x		
Schoolklimaat						
		1	2	3	4	
5.1	De leraren bevorderen door hun handelen de verwerving van sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.					x
5.4	De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens de schoolloopbaan.			x		
Didactisch handelen						
		1	2	3	4	
7.1	De onderwijsactiviteit heeft een doelgerichte opbouw.			x		
7.2	De leraar geeft een begrijpelijke uitleg.			x		
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			x		
7.4	De leerlingen krijgen effectieve feedback op hun leerproces.			x		
8.1	De leraren gebruiken bij de vormgeving van hun onderwijs de analyse van de prestaties van de leerlingen.			x		
8.2	De leraar stemt de instructie af op verschillen tussen leerlingen.			x		
8.3	De leraar stemt de verwerking af op verschillen tussen leerlingen.					x

Ondersteuning en begeleiding					
		1	2	3	4
11.2	De school zorgt voor een adequate overgang van zorgleerlingen naar andere scholen.			x	
11.3	De school bereidt de leerlingen en de ouders/verzorgers voor op de vervolgopleiding/arbeidsmarkt.			x	
11.4	School vervult haar rol in de zorgketen.			x	
Kwaliteitszorg					
		1	2	3	4
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de onderwijsresultaten			x	
13.1	De school evalueert systematisch het onderwijsproces.			x	
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			x	
13.3	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsproces.			x	